

Rural Planet Kids

PROGRAMA D'EDUCACIÓ MEDIAMBIENTAL

_____ Educació primària _____

Rural Planet dona suport als:

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

- **Rural Planet Kids** -

Rural Planet

Per un planeta millor

Programa d'Educació Mediambiental

Agraïm a totes les persones que han donat suport a aquest programa educatiu, a l'Escola Josep Fusté d'Alforja per confiar amb nosaltres, i principalment a la Marta Coll i la Isabel Sanchez, professores de primària, per ajudar-nos a desenvolupar el contingut de la Unitat Didàctica.

COORDINACIÓ

Jordi Cugat Pérez

CREACIÓ DE CONTINGUTS

Isabel Sánchez, Irene Lázaro i Lídia Cugat

DISSENY I IL·LUSTRACIONS

Irene Lázaro i Lídia Cugat

Setembre 2023

Rural Planet Kids

- ÍNDEX -

1. INTRODUCCIÓ	05
2. PRESENTACIÓ	06
2.1 RURAL PLANET	07
2.2 RURAL PLANET KID	08
3. PROGRAMA	09
3.1 CARACTERÍSTIQUES	10
3.2 OBJECTIUS	11
3.3 ESTRUCTURA	12
3.4 METODOLOGIA	13
4. UNITAT DIDÀCTICA	17
5. CONTACTE	23

Aquest programa forma part del **projecte educatiu Rural Planet Kids**, i neix amb l'objectiu d'oferir un contingut més ampli i extens per tal d'assegurar la correcta comprensió de l'alumnat. Es tracta d'un programa innovador que serveix com a eina real d'aprenentatge. Dirigit a nens i nenes de 6 a 12 anys, i té com a principal objectiu promoure la cura del planeta i conscienciar de la importància de l'agricultura, promovent valors com l'empatia, la solidaritat i la col·laboració.

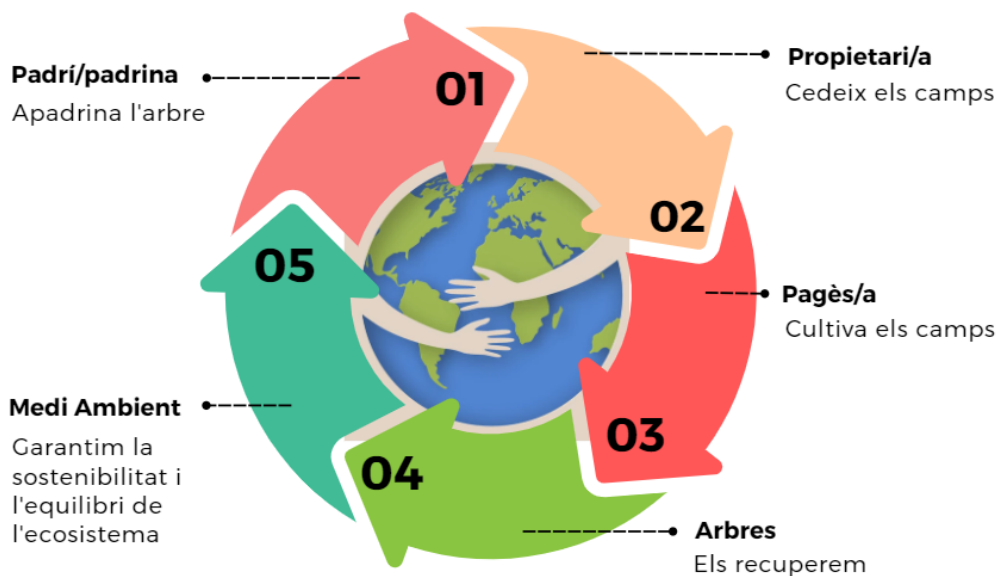
Es desenvolupa a través d'una Unitat Didàctica (UD) estretament vinculada amb els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** promoguts des de les Nacions Unides, la que es treballa des de l'anàlisi de situacions reals i significatives. S'introdueixen metodologies de treball i dinàmiques de reflexió que parteixen d'aquestes situacions, fent que l'alumnat prengui consciència de problemàtiques locals i globals.

Buscant que l'alumnat es senti protagonista, utilitzem dinàmiques que afavoreixen la construcció d'aprenentatges per mitjà de diàlegs i reflexions compartides entre iguals, i amb companys i companyes de diferents edats, en format assembleari.

La UD s'imparteix parcialment pels educadors i educadores de **Rural Planet Kids** i la col·laboració del propi professorat dels centres educatius d'educació primària.

2.1. RURAL PLANET

Rural Planet és un projecte social i solidari creat amb l'objectiu de **donar suport a la pagesia i revalorar les zones rurals** que s'estan desvirtuant any rere any.

Sabem que és important reforçar els vincles amb l'entorn natural, garantir l'equilibri de l'ecosistema i la continuïtat dels nostres pobles.

Volem crear consciència i fer entendre que amb petits gestos ens podem convertir en els impulsors del canvi; per tots junts aconseguir un món millor.

Tenim dues línies principals d'actuació que són:

1. La **recuperació de terrenys abandonats**, principalment d'oliveres a través de l'apadrinament de les mateixes.
2. La **conscienciació social** de la importància de l'agricultura i de continuar treballant els camps de cultiu.

2.2. RURAL PLANET KIDS

Amb la finalitat d'educar a les noves generacions sobre l'impacte mediambiental i el desequilibri territorial que suposa l'abandonament dels terrenys cultivats neix **Rural Planet Kids**.

Cal passar a l'acció davant la situació d'emergència i de sequera que estem vivint, i d'aquesta manera avançar cap a un futur més esperançador i equilibrat. Mentre que la conscienciació de la societat és una cosa necessària, **l'educació de les generacions futures és imprescindible**.

Des de **Rural Planet Kids** s'ofereix un programa educatiu dirigit a nens i nenes de primària, que **vincula l'abandonament dels camps de cultiu amb els grans incendis forestals** (que són el millor tallafoc natural). L'alumnat aprèn a ser conscient de les zones de risc d'incendi forestal, els factors que propicien que es produeixin els incendis, i de les conseqüències en cadena que se'n deriven dels mateixos a curt i llarg termini. A més de descobrir quines mesures es poden dur a terme per tal d'evitar-los i proposar alternatives per tal de:

- a. Preservar el territori
- b. Evitar l'abandonament de la pagesia
- c. Garantir l'equilibri entre les zones rurals i urbanes

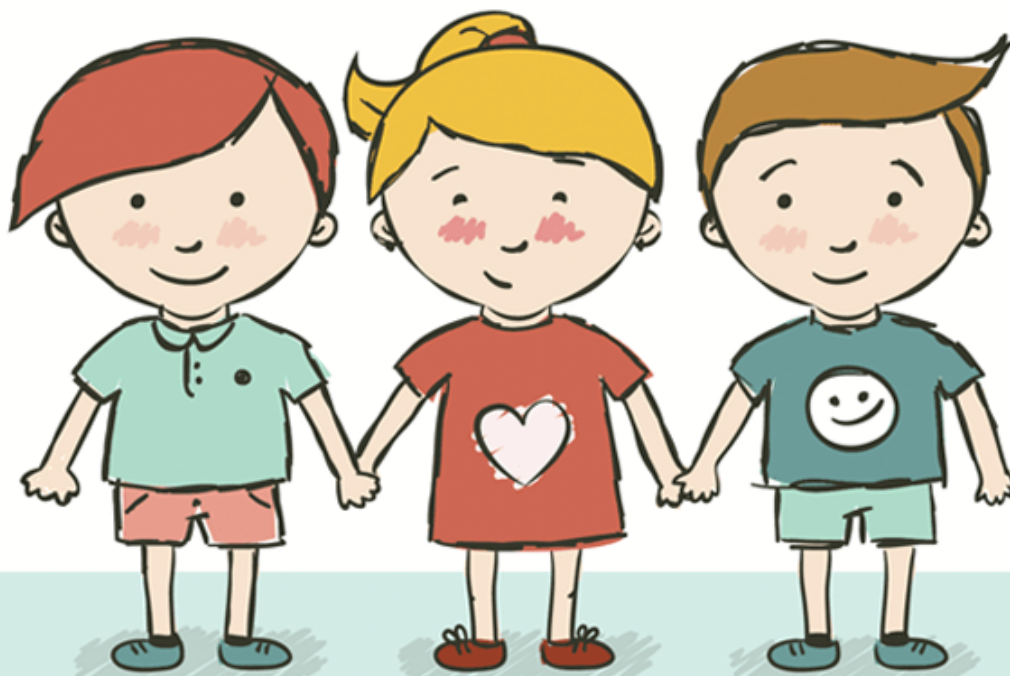

3.1. CARACTERÍSTIQUES

- El programa va dirigit a l'alumnat de 1è fins a 6è de primària. Tanmateix, el centre educatiu decideix els grups de primària que durà a terme l'activitat.
- Consta d'una UD alineada amb **tres dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** promoguts per les Nacions Unides.
- La UD es treballa en **cinc etapes**. Durant les tres primeres etapes, els col·laboradors de **Rural Planet** desenvolupen l'activitat presencialment a l'escola:
  1. **Presentació** de la problemàtica
  2. **Desenvolupament** de l'activitat
  3. **Taller** grupal
  4. **Treball** conjunt a l'aula
  5. **Activitat conjunta** de l'escola: la festa de l'arbre

3.2. OBJECTIUS

- **Promoure** la cura del planeta, vinculant-ho amb la importància de donar continuïtat als terrenys cultivats
- **Conscienciar** de la importància de l'agricultura i la pagesia
- **Fomentar** valors com l'empatia, la solidaritat i la col·laboració
- **Empoderar** l'alumnat a reflexionar, aprendre i arribar a conclusions
- **Afegir** valor a les zones rurals, reconnectant la societat amb la naturalesa

3.3 ESTRUCTURA

El programa consta d'una Unitat Didàctica alineada amb quatre dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) promoguts per les Nacions Unides:

- **ODS 3 – Salut i benestar.**

Garantir una vida sana i promoure el benestar a totes les edats, en essencial pel desenvolupament sostenible.

- **ODS 13 – Acció pel clima.**

Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

- **ODS 15 – Vida d'ecosistemes terrestres.**

Protegir, restablir i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, efectuar una ordenació sostenible dels boscos, lluitar contra la desertificació, detenir i revertir la degradació de les terres i posar fre a la pèrdua de la diversitat biològica.

- **ODS 12 - Producció i consum responsables.**

Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.

3.4. METODOLOGIA

La metodologia emprada afavoreix la **participació i la implicació de l'alumnat en temes d'acció responsable i de sostenibilitat**, la construcció d'aprenentatges per mitjà de diàlegs i reflexions compartides entre companys, tenint en el punt de mira la relació de la importància dels camps cultivats amb els incendis forestals.

Tal com hem comentat anteriorment, la UD es treballa en cinc etapes:

UNITAT DIDÀCTICA		
Nº	ETAPA	CARACTERÍSTIQUES
FASE INICIAL		
1	Presentació de la problemàtica	Dirigit per Rural Planet
FASE DE DESENVOLUPAMENT		
2	Desenvolupament de les causes de la problemàtica exposada	Dirigit per Rural Planet
3	Tallers grupals de conscienciació	Dirigits per Rural Planet
4	Activitat de seguiment i conclusió a l'aula	Dirigida pel docent
FASE FINAL		
5	Conclusió conjunta: Festa de l'arbre	Dirigit pel centre educatiu (direcció-professorat)

FASE INICIAL: INTRODUCCIÓ

Etapa 1:

En la primera etapa s'utilitza una metodologia per promoure l'aprenentatge a través de problemes reals i propers; i **s'exposa exemples d'episodis d'incendis a les nostres muntanyes**. Es mostra als alumnes el **mapa de risc d'incendi tipus** de Catalunya que permet identificar les àrees del territori més vulnerables als Grans Incendis Forestals (GIF).

Aquesta activitat és dinamitzada per un col·laborador **Rural Planet**. Es crea una dinàmica de descobriment on l'alumnat va sent motivat perquè vagi creant consciència de la problemàtica.

Activitat 1: Presentació d'una problemàtica real i propera – els incendis forestals a les nostres muntanyes.

FASE DESENVOLUPAMENT

Etapa 2:

En aquesta etapa s'utilitzen metodologies que potencien el descobriment, com ara preguntes clau i imatges. L'objectiu és la participació i col·laboració de tots els delegats ambientals per respondre la següent pregunta: **Quines són les causes de què hi hagi incendis forestals?**

Aquesta participació queda recollida en un mural, on a través de post-its, es recull totes les seves respostes i reflexions.

Activitat 2: Desenvolupament de les causes de la problemàtica exposada.

Etapa 3:

En l'etapa 3 s'utilitza una metodologia centrada en la cooperació, creant grups de treball heterogenis pel que fa a l'edat (entre 5 i 12 anys). Es realitzen dos tallers grupals on un grup treballa les **conseqüències d'un incendi forestal i l'altre com es pot evitar un incendi**, amb l'ajut d'imatges didàctiques.

Les nenes i els nens anoten en un post-it totes les conclusions a les que arriben, i quan finalitza el temps destinat al treball grupal, es fa la posta en comú, i cadascun dels grups exposa les seves conclusions a l'altre.

Per concloure es llegeix un relat engrescador anomenat "les oliveres".

Activitat 3: Tallers grupals per treballar les conseqüències d'un incendi i com es pot evitar.

Les etapes 1, 2 i 3 es finalitzen amb la conclusió final que els **campes cultivats són el millor tallafoc natural i són de vital i real importància perquè els incendis forestals no es propaguin i no siguin devastadors i extensius**. Es reforça amb vídeos explicatius.

Per finalitzar, s'entrega als delegats ambientals una capsula de recursos que utilitzaran per exposar la problemàtica al seu grup classe, els aprenentatges i conclusions a les quals havien arribat en la primera sessió.

Etapa 4:

En aquesta etapa els delegats ambientals exposen la problemàtica treballada a la jornada inicial al seu grup classe, ajudats per la capsa de recursos. Utilitzem una metodologia d'apoderament als delegats ambientals per ser representants i portaveu de tot el grup classe.

L'alumnat de cada una de les aules arribarà a les seves pròpies conclusions, i respondrà a la última pregunta: **Per què no volem que hi hagi incendis?**

Les respostes han de ser escrites en fulles retallades amb cartolines de colors i, posteriorment, es compartiran i es penjaran a la festa de l'arbre.

Activitat 4: Treball a l'aula – per què no volem que hi hagi incendis?

FASE FINAL

Etapa 5:

Festa de l'arbre al pati de l'escola amb tot l'alumnat i professorat.

Es comparteixen les reflexions i conclusions de cada grup classe. Els delegats ambientals fan de portaveu del seu grup, van sent cridats per ordre i llegeixen la resposta a la pregunta: **Per què no volem que hi hagi incendis?**

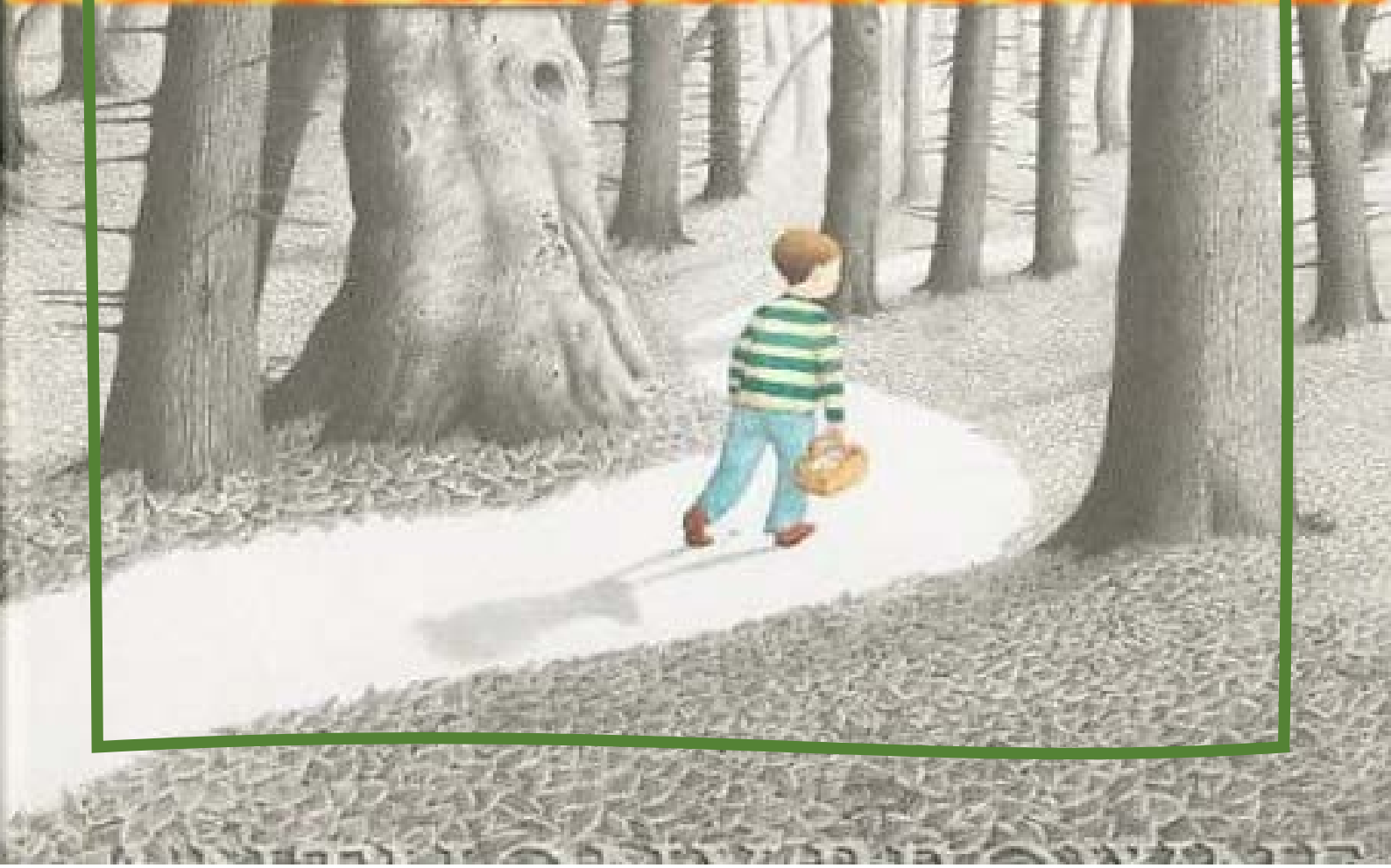
Les fulles amb les respostes es pengen a l'arbre fet amb branques naturals.

ELS GRANS
INCENDIS
FORESTALS

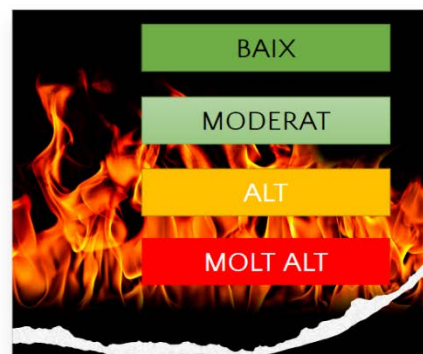
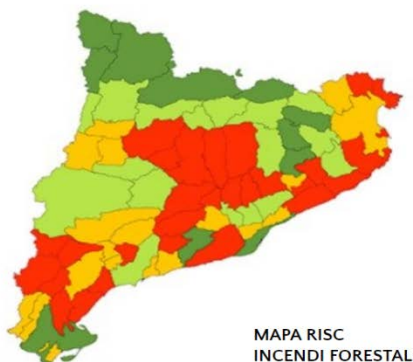
Aquesta UD anomenada “**Els grans incendis forestals**” tracta de la **importància dels camps de cultiu** per tal d'evitar els grans incendis forestals, ja que **aquests són el millor tallafoc natural**. Els camps treballats gairebé no tenen massa combustible, d'aquesta forma els incendis forestals no es poden escampar.

Queda recollida en un document propi que conté tota la informació sobre la unitat, les seves activitats i el material didàctic que l'acompanya, i és complementat per la guia de la o el docent.

1. PRESENTACIÓ

(15 MIN.)

Pel desenvolupament de la primera sessió es compta amb el suport d'un col·laborador (mínim) de **Rural Planet**, qui s'encarrega d'organitzar i guiar el desenvolupament de l'activitat a l'escola. En aquesta sessió es compta amb dos delegats ambientals de cada aula que participi al programa; per exemple: dos delegats ambientals de 1r de primària, dos delegats ambientals de 2n, ...).

Rural Planet proposa que els delegats ambientals siguin escollits prèviament per votació democràtica pels propis alumnes de cada aula.

2. CAUSES DELS INCENDIS FORESTALS

(30 MIN.)

Els col·laboradors de Rural Planet inviten als alumnes a elaborar un mural que doni resposta a la següent pregunta: **Quines són les causes de què hi hagi incendis forestals?** L'alumnat treballa la problemàtica exposada mitjançant el debat i diàleg.

3. TALLER PRÀCTIC

(1 HORA)

Es divideixen els delegats ambientals en dos grups heterogenis formats per alumnes de diferents edats, un grup treballa les **conseqüències d'un incendi forestal** i l'altre grup afronta la qüestió de **com es poden evitar els incendis forestals**, amb l'ajut d'imatges i recursos didàctics.

A continuació, els grups comparteixen les conclusions a les que han arribat i es conclou l'activitat amb un **motivador relat anomenat "Les oliveres"**.

En aquest punt, finalitza les etapes 1, 2 i 3 amb la conclusió final que els camps cultivats són el millor tallafoc natural i són de vital i real importància perquè els incendis forestals no es propaguin i no siguin devastadors i extensius. Es reforça amb vídeos explicatius.

*Els delegats ambientals s'emporten a l'aula una **capsa de recursos** que els ajudarà a explicar i desenvolupar aquesta activitat a la seva aula, amb l'ajuda del seu professor/a.*

4. TREBALL A L'AULA

(A DETERMINAR PER LA/EL DOCENT)

Treball a l'aula i resposta a la pregunta: **Per què no volem que hi hagi grans incendis forestals?** El professor/a disposarà de la capsa de recursos i d'una guia de recolzament per tal de poder acompanyar els alumnes durant el desenvolupament d'aquesta activitat a l'aula.

5. FESTA DE L'ARBRE

(1 HORA)

Aquesta activitat es desenvolupa al pati de l'escola amb tot l'alumnat i professorat dels grups que han treballat el programa. Consisteix **en crear l'arbre mediambiental de l'escola de forma col·lectiva**, on cada grup exposarà i durà les seves conclusions amb una "fulla" per tal de compatir-les amb la resta de grups i penjar-les a l'arbre.

Es recomana que el centre faci un arbre amb branques per tal que s'hi puguin penjar les fulles.

A més, buscant l'empoderament de l'alumnat, animem al centre a cercar eines i moments per transmetre les reflexions, aprenentatges i conclusions a les quals han arribat. No només dintre de la comunitat educativa, sinó també a nens i nenes d'altres centres i a tota la gent del poble i/o ciutat.

El cost de la UD és de
540 € + despeses de
desplaçament

Si vols més informació sobre el programa educatiu,
no dubtis en posar-te en contacte amb nosaltres
a través d'algun dels següents canals:

info@ruralplanet.org

ruralplanet

ruralplanetorg

<https://www.ruralplanet.org/>

Aprèn, diverteix-te i canvia el món!

*Que bonic és pensar que no ens cal esperar,
que podem començar ara mateix
a canviar lentament el món!*

"Anne Frank"

Rural Planet Kids

Rural Planet

Per un planeta millor

